

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

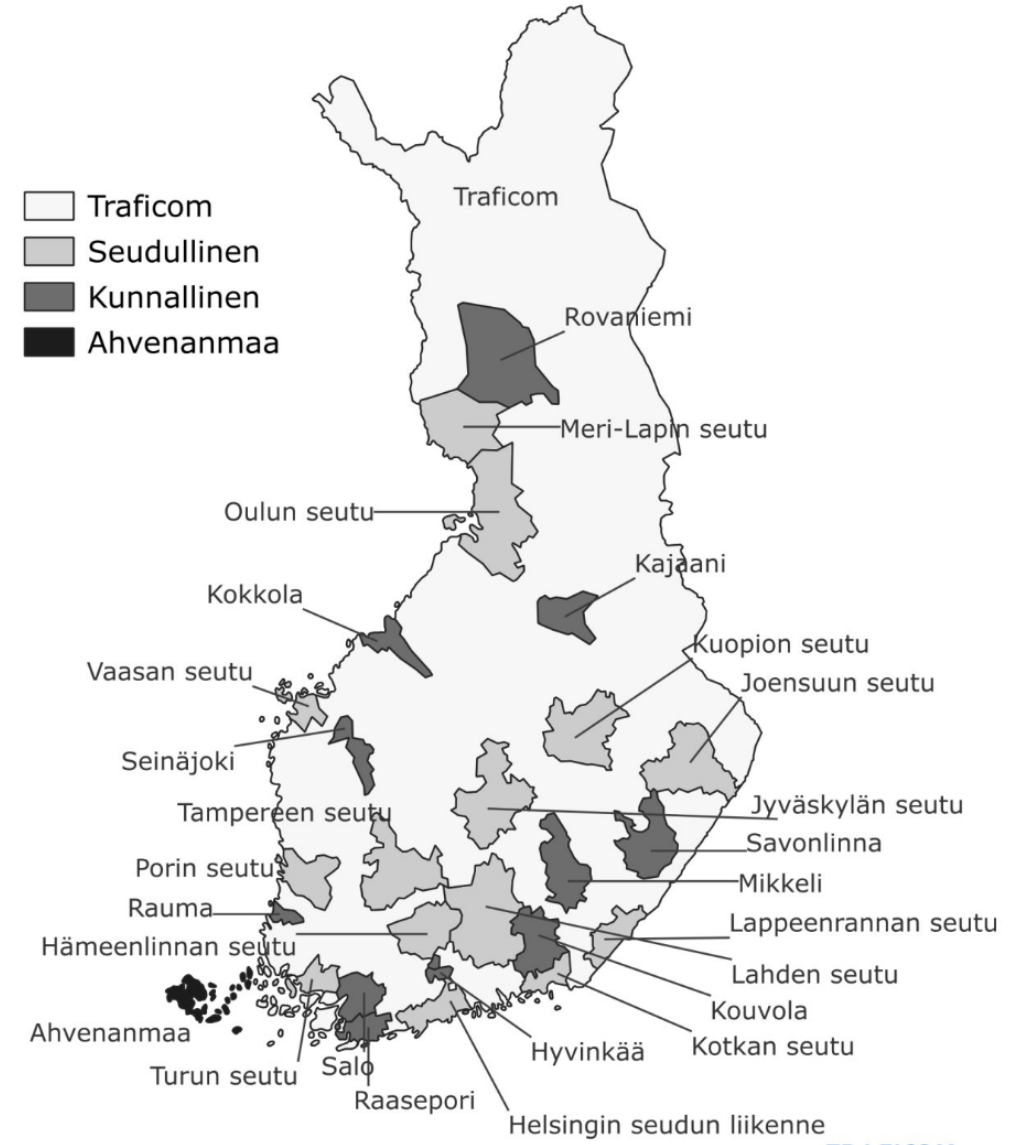
Joukkoliikenteen kuntatilaisuus

12.5.2026 Markus Kivelä

Joukkoliikenteen järjestäminen valtakunnallinen laajuus

- Liikennöintisopimusten määrä 255
 - Sopimusten sisältö vaihtelee alueittain (vuoromäärät 2 - 100+)
 - Kalusto pääasiassa kaukoliikenneautoja mutta myös kaupunkiliikenneautoja
 - Käyttövoima pääasiassa diesel mutta myös sähkökalustoa olemassa
- Traficomin nettorahoitus (ELY:iltä hankintoihin siirtyvä kokonaisuus)
 - Hankintoihin n. 25 milj. €/vuosi
 - Lisäksi kunnat osallistuvat hankintoihin
 - Lipputulot ohjataan liikenteen rahoitukseen.
 - Sopimusten arvo vuositasolla 50-60 milj. €
- Tarjouskilpailuja tulossa 30-40/vuosi (EU hankintoja)

Tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset 2026

Valtakunnallisuus vs alueellisuus

- Toimivalta-alue on koko Suomi, joten myös toimintalinjojen on oltava yhtenäisiä.
 - Tästä huolimatta alueiden erityispiirteet huomioidaan ja alueellisuutta ei ole tarkoitus häivyttää.
 - Henkilöt säilyvät alueilla
- Jatkossa asiantuntijat vastaavat kuitenkin myös laajemmista alueista.
 - Viedään vähitellen käytäntöön
 - Henkilöiden sijaistaminen organisaatiossa helpottuu

Joukkoliikenteen järjestäminen – toiminnan yhdenmukaistaminen

- Palvelutasotavoitteiden asettaminen
 - Valtakunnallinen määrittely
 - Kriteereiden määrittely ja yhdenmukaistaminen
 - Seudullinen määrittely
 - Hankintakriteereiden yhdenmukaistaminen
- Lippu- ja maksujärjestelmät, aikataulupalvelut
- Suunnittelun yhteiset linjaukset
 - Rahoitussuunnittelun kehittäminen ja tiivistäminen
 - Rahoitusnäkymät ovat haasteellisia tulevina vuosina
- Muutos on hidasta. Tällä hetkellä sopimuksia voimassa 2032 vuoteen saakka.

Kuntayhteistyö hankinnoissa

- Suurin osa kunnista ovat olleet mukana rahoittamassa joukkoliikennehankintoja jo ELY-keskusten aikana.
- Aikaisemmin ELY-keskukset muodostivat oman itsenäisen hankintayksikön ja rahoituslinjaukset olivat ELY-keskuksen omassa päätäntävällässä.
- Jatkossa kuntien tasa-arvoa pyritään parantamaan ja kuntarahoituksen kokonaistarkastelu on käynnistymässä vielä tämän vuoden aikana.
 - Avoimet kriteerit hankinnoille
 - Yhtenäiset rahoitukseen osallistumisen kriteerit kuitenkin siten, että voidaan huomioida kuntien erityispiirteet

Kuntayhteistyö hankinnoissa

- Kunnat mukaan säännönmukaisesti jo suunnitteluvaiheessa.
- Kustannusarviot ja suunnittelutoimenpiteiden kustannusvaikutukset avoimesti tiedossa jo suunnitteluvaiheessa.
- Suunnittelussa otetaan huomioon myös kuntien lakisääteiset kuljetukset, mikäli se liikennetuotannon kannalta on järkevää.
- Hankintayhteistyössä mennään enemmän yhteishankintoihin, jolloin kunta nimetään virallisesti myös hankintailmoituksessa osaksi yhteishankintayksikkö. Näin kunnan edustaja pääsee mukaan myös tarjousten avauskokouksiin.
- Päätöksentekoon kustannusarvio ja valtuutus tehdä hankintapäätös, kustannusarvion mukaisesti.
- Sopimusten kokonaistalous Traficomien hallinnoimaa, ja esimerkiksi maksuerien päivitystieto tulee Traficomilta, jotta kunnat pystyvät tarkistamaan liikenteenharjoittajien lähettämät laskut.

Kuntien kustannusten jyvittäminen

- Aikaisemmin käytössä Ely-keskuksissa ollut useita eri tapoja jyvittää hankintojen kustannuksia.
- Osa malleista ollut yksinkertaisia ja osa monimutkaisempia
- Jyvittämismalleja tullaan tarkastelemaan osana hankintakriteereiden tarkastelua.
 - Todennäköisesti käyttöön jää useampia malleja.

Sopimusmallit

- Nyt käytössä useita eri sopimusmalleja
 - Yhteistyösopimuksia
 - Rahoitussopimuksia
 - Maksusitoumuksia
- Sopimusten kirjavuutta pyritään vähentämään jatkossa
- Jatkossa mennään yhtenäiseen malliin valtakunnallisesti
- Rahoitussopimukset tulevat jatkossa olemaan liikennöintisopimuskohtaisia.
- Yleisistä yhteistyösopimuksista luovutaan vähitellen. Rahoitussopimuksissa voidaan sopia vastaavista asioista, kuin yhteistyösopimuksissakin.
 - Henkilöliikennetyöryhmät

